Borsaya Bildirim ve İlliyet

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 12. Hukuk Dairesi	05.02.2026	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/236	2026/211	SPK Kredili Alım Tebliği m.17, m.18, m.35, HMK 353/1-b-1

ÖZET

Kredili işlem yapan yatırımcı, aracı kurumun kendisini Tebliğ m.35 uyarınca borsaya bildirmediğini ve bu nedenle zarar ettiğini ileri sürmüştür. Daire, özkaynağın hangi tarihlerde sınırın altına düştüğü somutlaştırılmadığından ihlalin kanıtlanamadığını, illiyet bağı kurulamadığını belirtmiştir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/kredili-islemde-borsaya-bildirim-illiyet-bam-2026-211/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

12. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO:2023/236

KARAR NO: 2026/211

TÜRKMİLLETİADINAKARAR

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ:İSTANBUL 14. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ:26/09/2022

NUMARASI:2021/143 Esas - 2022/526 Karar

DAVA:Tazminat

DAVA TARİHİ:02/03/2021

İSTİNAF KARAR TARİHİ:05/02/2026

Davanın reddine ilişkin verilen kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine düzenlenen rapor ve dosya kapsamı incelenip gereği görüşülüp düşünüldü;

DAVA:Davacı vekili; müvekkilinin 2015 yılı Aralık ayı sonunda davalı şirkette yatırım hesabı açarak borsada işlem yapmaya başladığını,Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri: ... sayılı Tebliğin 17. maddesinde, müşterinin sermaye piyasası araçlarını kredili alımı işlemlerinde, başlangıçta asgari %50 oranında öz kaynak yatırmak, işlemlerin devamı süresince öz kaynak oranının asgari %35 oranda olmasının zorunlu olduğunun, 18. maddesinde ise, yatırılan öz kaynak tutarının işleme konu kıymetlerin cari değerindeki değişmeler sonucunda gerekli öz kaynak tutarının altına düşmesi halinde aracı kurumun eksikliğin tespit edildiği gün itibariyle öz kaynak oranını 17. maddede yer alan başlangıç öz kaynak oranına tamamlayacak şekilde yatırmak üzere müşteriye öz kaynak tamamlama bildiriminde bulunacağının düzenlendiğini, yine tebliğin 35. maddesinde, 3 ay içinde 2 defadan fazla nakit veya sermaye piyasası aracı takas yükümlülüğünü veya öz kaynak tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen müşterilerin ilgili aracı kurum tarafından 2 iş günü içerisinde borsaya bildirileceği ve müşterilerin kimlik bilgilerinin borsa tarafından ilan edileceğinin düzenlendiğini, müvekkilinin Aralık 2015-Mart 2016 tarihleri arasında 3 ay içinde 2 defadan fazla nakit ve sermaye piyasası aracı takas yükümlülüğünü veya öz kaynak tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmemiş olmasına rağmen, davalı aracı kurumun 2 iş günü içinde borsaya bildirimde bulunmaması nedeniyle müvekkilinin işlem yapmaya devam ederek zarara uğradığını belirterek, şimdilik 1.000-TL maddi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

CEVAP:Davalı vekili; davacının müvekkili nezdinde 17.12.2015 tarihinde yatırım hesabı açarak, yatırım hesabı çerçeve sözleşmelerinin hukuki niteliğini ve yükümlülükleri kabul ve taahhüt ederek kendi iradesiyle işlemler gerçekleştirdiğini, davacı öz kaynak bildirimi almışsa da bunun boyutlarının ihlal noktasına ulaşmadığını, müvekkilinin ilgili Tebliğ 35. maddesi hükmü gereğince davacıyı Borsa'ya bildirmek zorunda kalacağı sayıda ve nitelikte ihlalin oluşmadığını, davacının hesap ekstreleri incelendiğinde görüleceği üzere borsaya bildirim gereken bir ihlal yaşanmadığını, öz kaynak tamamlama bildiriminin aracı kurum tarafından müşteriye yapılan bir ihbar niteliğinde olduğunu, bu uyarının şartlarını yerine getirmeyen müşterinin öz kaynak tamamlama yükümlülüğünü ihlal etmiş sayıldığını, dolayısıyla müşteriye öz kaynak oranına ilişkin bildirim yapılması ile müşterinin bu bildirim sonrasında öz kaynak oranını yerine getirmeyerek mevzuatı ihlal etmesinin farklı şeyler olduğunu, bu ihlalin de 3 ay içinde 2 kez gerçekleşmesi şartı bulunduğunu, bu şartın gerçekleşmesi halinde borsaya bildirimin zorunlu hale geldiğini, ancak hiç bir zaman davacı bakımından borsaya bildirim şartının gerçekleşmediğini, davacının hesabında kendi işlem tercihleri ile gerçekleşen zararını müvekkilinin Borsa'ya bildirim yapmamasına bağlamasının, hakkın kötüye kullanımı anlamına geldiğini, davacının zararı ile müvekkilinin pasif davranışı arasında illiyet bağı bulunmadığını, davacının zararını somutlaştırmadığını, davacının gerçekleşen işlemlere ilişkin hesap mutabakatı beyanları alındığını, tüm işlemlerin hesap

ekstrelerine vakıf olduğunu, buna rağmen dava tarihi ve öncesinde herhangi bir itirazda bulunmadığını belirterek, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEME KARARI:Mahkemece; SPK'nın Seri:... sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili İşlem, Açığa Satış Ve Ödünç Alma Ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğin değerleme esaslarına dair 13. maddesine göre, kullanılan kredi miktarının özkaynak varlığının %35 oranının altına düştüğünde %50 oranı korumak için özkaynak tamamlama veya takas yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde 35. maddeye göre aracı kurumlara işlem yaptırmama ve Borsaya bildirim yaptırımına tabi tutmanın öngörüldüğü, bu durumda davacının belirtilen dönemde 3 ayda 2 defa özkaynak tamamlama veya takas yükümlülüğünün doğup doğmadığı, ilgili oran altına düşüldüğünde ödeme riskinin bulunup bulunmadığı, davacıya aracı kurum davalı tarafından tamamlama çağrısı yapılıp yapılmadığının değerlendirilmesi gerektiği, davacının çağrı olmaksızın tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmesi halinde ise işlem yaptırmama durumunun ortaya çıkmayacağı, bilirkişi raporları gereğince davacının birden fazla yatırım hesabı bulunduğu, bunların bir bütün halinde oransal olarak değerlendirilmesi gerektiği, davacının tüm hesaplarının eksi bakiye/özkaynak eksiği olacak şekilde durumun ortaya çıkmadığı, münhasıran bir kısım hesapların risk durumunun doğduğu görüşme ses kayıtlarından anlaşılsa da, hesapların bütününde düzenleyici işlemin yürütülmesini gerektirir çağrıya ihtiyaç doğmadığı, düzenleyici işlemin oransal olarak net varlığı kıstas aldığı, davalının savunmasının aksini ispatlar şekilde ihbar/işlem yaptırmama yaptırımını gerektirir bir tespit yapılamadığı, davalının kusurunun değerlendirilebileceği bir durumun ortaya çıkmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

İSTİNAF SEBEPLERİ:Davacı vekili; müvekkilinin Aralık 2015-Mart 2018 tarihleri arasında yaptığı işlemlere ilişkin olarak üç ay içerisinde iki defadan fazla nakit ve sermaye piyasası aracı takas yükümlülüğünü ve/veya özkaynak tamamlama yükümlülüğünü yerine getiremediğini, buna rağmen aracı kurum tarafından 2 iş günü içerisinde Borsa'ya bildirim yapılmaması nedeniyle müvekkilinin zarara uğradığını, davalı kurum yükümlülüğünü yerine getirmiş olsaydı müvekkilinin Borsa'da ilan edileceğini ve hiç bir şekilde alım veya satım işlemi yapamayacağını ve buna bağlı olarak zarara uğramayacağını, bilirkişi raporunda, 2016 yılında gerçekleşen ses kayıtlarında davalı aracı kurumun müvekkiline özkaynak oranının gerekli düzeye çıkarılması için hesabına para getirmesi ya da kredili satın alınan menkul kıymetlerden bir kısmının satılması gibi işlemlerin yapılmasının önerildiğini, müvekkilinin ise kredi kullanma üst limitinin daha yüksek olduğunu düşünerek daha fazla alım yapmak istediğinin belirtildiğini, bu durumun davalının müvekkilinin özkaynak eksikliği olduğunun farkında olduğunu gösterdiğini, buna rağmen davalının ilgili Tebliğin 35. maddesindeki yükümlülüğünü ihlal ettiğini,dosyadaki hesap ekstreleri incelendiğinde bu durumun tespit edilebileceğini, ancak bilirkişi tarafından böyle bir tespitin yapılamayacağının ifade edildiğini, davalı aracı kurumun yükümlülüğünün müvekkiline çağrı yapıp yapmaması yönünden bir öneminin bulunmadığını, müvekkilinin özkaynak tamamlaması yapmamasının kendi kusuru olduğunu, fakat özkaynağını tamamlamadığı halde Borsa'ya bildirimde bulunmamanın da davalının kusuru olduğunu, kök bilirkişi raporuna karşı itirazları doğrultusunda farklı bir bilirkişiden rapor alınması yerine aynı bilirkişiden ek rapor alınmasının hatalı olduğunu, bilirkişi raporlarında işlem yaptırmama yaptırımını gerektirir bir durum bulunup bulunmadığı konusunda bir tespit yapılmadığını belirterek, kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

GEREKÇE:Dava, borsada işlem yapan davacının öz kaynak oranının ilgili tebliğde belirlenen oranın altına düşmüş olmasına rağmen, davalı aracı kurum tarafından bu konuda borsaya bildirim yapılmadığı iddiasına dayalı olarak oluşan zararın tahsili istemine ilişkindir.Davacı vekilince; müvekkilinin davalı aracı kurum nezdindeki yatırım hesabında işlem yaptığı sırada öz kaynak oranının ilgili tebliğde belirlenen oranların altına düşmüş olmasına rağmen, davalı aracı kurumun borsaya bildirim yapma yükümlülüğünü ihlal etmesi sonucunda borsada alım satım işlemlerine devam ederek zarara uğradığı ileri sürülerek bu zararın davalıdan tahsili talep edilmiş olup, mahkemece yapılan yargılama sonucunda ise yukarıda özetlenen gerekçeyle davanın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır. SPK'nın Seri ... sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış Ve Ödünç Alma Ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğin 17. maddesinde, müşterinin sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işleminde, başlangıçta asgari %50 oranında özkaynak yatırmak zorunda olduğu, başlangıçta yatırılacak özkaynağın, açılan kredi ile satın alınan menkul kıymetlerin piyasa değeri kadar nakit veya menkul kıymetin peşin olarak yatırılmasını ifade edeceği, kredili işlemlerin devamı süresince özkaynak oranının asgari %35 olmasının zorunlu olduğu; 18. maddesinde, özkaynak tutarının, işleme konu kıymetlerin cari değerindeki değişmeler sonucunda gerekli özkaynak tutarının altına düştüğü takdirde, aracı kurumların eksikliğin tespit edildiği gün itibarıyla, özkaynak oranını 17. maddede yer alan başlangıç özkaynak oranına tamamlayacak şekilde nakit ve/veya sermaye piyasası aracı yatırmak üzere müşteriye en seri iletişim aracı ile ulaşarak özkaynak tamamlama bildiriminde bulunacağı ve teyit alacağı, özkaynağın, tamamlama bildiriminin müşteriye yapıldığı tarihten itibaren 2 iş gününü geçmeyecek şekilde sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işlemi çerçeve sözleşmesinde belirlenen süre içerisinde tamamlanmaması halinde, aracı kurumun ayrıca bir ihbarname göndermesine gerek kalmaksızın, kredili olarak alınan ve/veya özkaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak krediyi kapatma yetkisine sahip olduğu, kendisine özkaynak tamamlama bildirimi gönderilmiş müşterinin hiçbir alım emrinin, bildirim gününden özkaynak tamamlanıncaya kadar geçecek süre boyunca yerine getirilmeyeceği; 35. maddesinde ise, 3 ay içerisinde 2 defadan daha fazla nakit ve sermaye piyasası aracı takas yükümlülüğünü ve/veya özkaynak tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen müşterilerin, ilgili aracı kurum tarafından 2 iş günü içerisinde Borsaya bildirileceği, söz konusu müşterilerin kimlik bilgilerinin Borsa tarafından ilan edileceği, ancak temerrüt tarihi itibariyle 10.000-TL ve altında kalan tutarların veya müşterinin net varlığının %5'ini geçmeyen tutarların Borsaya bildirilmeyebileceği, işlem gününde emre konu nakit veya menkul kıymet tutarlarının hesaplarında bulunmaması veya emrin verildiği anda peşin tevdi edilmemesi durumunda bu müşterilerin alım veya satım emirlerinin hiç bir aracı kurum tarafından Borsada ilan tarihinden itibaren altı ay süre ile kabul edilmeyeceği, birinci fıkrada yer alan tutarın, Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerleme katsayısı oranında her yıl artırılacağı düzenlenmiştir.Mahkemece alınan kök ve ek bilirkişi raporlarında; davacının 2016 yılından başlayarak öz kaynak olarak hesabındaki varlıklara göre yüksek oranda kredi kullandığı zamanların olduğu, ses kayıtlarına göre de davalı kurum tarafından davacıya öz kaynak oranını gerekli düzeye çıkarması istenildiği, davacının kredili işlemlerden kaynaklanan borçlarının öz kaynak tamamlama çağrısı yapılmasını gerekli kılacak düzeyde olup olmadığının hesap ekstreleri üzerinden tespitinin teknik olarak mümkün olmadığı, davacının öz kaynak olarak davalı kuruma teslim ettiği varlıkların ilgili tebliğin 13. maddesi gereğince her gün itibariyle değerlemesinin yapılması gerektiği,davacının

iddiası kapsamında davacının öz kaynak yükümlülüğünü yerine getirmediğinin, davalının bu konuda davacıya çağrı yaptığı ve davacının bu çağrıya uymadığının, bu durumun 3 ay içinde 2 kez gerçekleştiğinin kabulü halinde ise bu yükümlülüğünü yerine getirmemenin davacının kusurunu göstereceği, davacının davalı kurumun çağrısı olmadan öz kaynak eksiğini tamamlayabileceği, hesap ekstrelerinde günlerce devam eden eksi bakiyeye rastlanmadığı, buna göre davalının davacıya çağrı yapmasını gerektirecek öz kaynak eksiği durumunun ortaya çıkmamış olması gerektiği, davacının kar etme amacıyla aracı kurumdan kredi de kullanarak kendi iradesiyle borsadan hisse aldığı ve bütün alış satış emirlerini kendisinin verdiği, dosyada nakit borcunu karşılayacak diğer varlıklarında düşüklük ve teminat tamamlama çağrısı ihtiyacına işaret eden bir tespit yapılamadığı, davacının nakit borç bakiyelerinin aracı kurumdaki diğer varlıkların değerleri dikkate almadığından, bir temerrüt veya teminat tamamlama gereği olarak değerlendirilemeyeceği görüşü bildirilmiştir.İlgili tebliğ hükümlerinin değerlendirilmesinde; müşterinin sermaye piyasası araçlarında kredili alım işlemlerinde başlangıçta asgari %50 oranında özkaynak yatırmak zorunda olduğu, kredili işlemlerin devamı süresince de öz kaynak oranının asgari %35 olması gerektiği, öz kaynağı belirlenen bu oranların altına düşmesi halinde aracı kurumca müşteriye öz kaynak tamamlama bildirimi yapılacağı, bildirim tarihinden itibaren müşteri tarafından en fazla 2 iş günü içerisinde öz kaynak eksiğinin tamamlanmaması halinde, aracı kurumun ayrıca bir ihbar göndermesine gerek kalmaksızın, kredili olarak alınan ve/veya özkaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak krediyi kapatma yetkisine sahip olduğu, bu şekilde 3 ay içerisinde 2 defadan daha fazla öz kaynak tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen müşterinin, aracı kurum tarafından 2 iş günü içerisinde Borsaya bildirileceği anlaşılmaktadır.Davacı tarafça davaya konu zararın nedeni, davalı aracı kurum tarafından borsaya bildirim yapılmaması sonucunda kredili işlem yapılmaya devam edilmesi olarak gösterilmiş olup, davalı aracı kurum tarafından bu bildirim yapılsaydı yasaklı olarak borsada işlem yapamayacak olan davacının zarara uğramayacağı ileri sürülmüştür. Mahkemece alınan bilirkişi kök ve ek raporlarında, sunulan hesap ekstrelerinde günlerce devam eden eksi bakiyeye rastlanmadığı, buna göre davalının davacıya çağrı yapmasını gerektirecek öz kaynak eksiği durumunun ortaya çıkmamış olması gerektiği, dosyada nakit borcunu karşılayacak diğer mal varlığı değerlerinde düşüklük ve teminat tamamlama çağrısı ihtiyacına işaret eden bir tespite rastlanmadığı bildirilmiş olmakla birlikte, davacının teminat olarak verdiği varlıkların her birinin her gün için ayrı ayrı cari değerlerinin, nakit varlığı ve kredi borcunun ayrı ayrı hesaplanmasını gerektiği, bu tespitin ise geriye dönük olarak yapılmasının imkansız olduğu bildirilmiştir.Somutlaştırma yükümlülüğü kapsamında davacı taraf öz kaynağın hangi tarihlerde limit altına düştüğü açıklanamadığı gibi, davacının tek başına nakit varlığının eksiye düşmesi, öz kaynağın da belirlenen oranların altına düştüğünü göstermeyecektir. Zira bilirkişi raporunda açıklandığı üzere öz kaynak sadece nakit varlıktan ibaret olmayıp, müşteriye ait emanet ve teminat olarak alınan varlıkların toplamının cari değeri üzerinden belirlenmektedir. Bu durumda davacının öz kaynak yükümlülüğünü ihlal ettiği, davalı aracı kurumun da şartları oluşmasına rağmen borsaya bildirim yükümlülüğünü ihlal ettiği iddiası kanıtlanamamıştır. Açıklanan nedenlerle, davacının yatırım tercihleri doğrultusunda yaptığı işlemler sonucunda oluşan davacı zararı ile davalı aracı kurumun öz kaynak eksiğine rağmen borsaya bildirilerek yasaklanmaması eylemi arasında illiyet bağı kurulması mümkün olmadığından davanın reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmemiş,davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

HÜKÜM:Yukarıda açıklanan nedenlerle: Davacı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nun 353(1)b-1 maddesi uyarınca ESASTAN REDDİNE,Alınması gereken 732-TL istinaf karar harcından peşin yatırılan 80,70-TL harcın mahsubu ile kalan 651,30-TL harcın davacıdan alınarak Hazine'ye gelir kaydına,Davacı tarafından yapılan istinaf yargı giderinin üzerinde bırakılmasına,Gerekçeli kararın bir örneğinin taraflara tebliğine,HMK'nın 361/1. maddesi uyarınca kararın tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabileceğine, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda oy birliğiyle karar verildi.05/02/2026